

ЗИМОВІ ДІРКИ

Усього два дні тому знову сидів один навскіс від мене за столиком для індивідуалістів, що, як у стайні, тіснять-

ся один побіля одного у бістро на куті Розенталер/ Ное Шьонгаузерштрассе. Він, властиво (це лиш на перший погляд неважливе вставне чи зв'язувальне слово часто виражає набагато більше, ніж будь-який прикметник), виглядав гарно, чоловік, одягнений у Boss, пахнув він також ним, чути це було навіть на віддалі сімдесяти сантиметрів, що нас розділяли, – досить мала відстань. Бо, хоча штучне світло було слабеньке і я з різних, радше неважливих, причин одягнула свої окуляри-замінники, я скоро їх помітила – характерні дірочки у чоловіковому светрі тонкої в'язки, крізь які проглядала сніжно-біла сорочка. Отож у нього також є молі, подумала я, в мить позбавлена ілюзій, як це вже часто бувало останніми тижнями, я не мала на увазі тієї вже покритої порохом метафори щодо туберкульозу легень, занадто рано вважали, що його подолано. Я, власне, спостерегла, що ці здебільшого дрібненькі, зате численні проїдені дірочки помітні в холодний, тобто такий, що вимагає відповідного одягу, період року особливо часто на чоловіках, тобто на їхніх лахах, навіть на тих, які виглядають такими, що надають значення так званій доглянутій зовнішності; але цілком можливо, що чоловічий рід сліпий не лише щодо кольорів. Звичайно, що я вже мала до діла з власними дірками у власних пуловерах, які я любила і цінувала, а тому постановила дослідити цю справу (чи ці справи) ґрунтовно.

Міль меблева звичайна належить до виду метеликів, тобто є родичкою гарного і в усіх своїх стадіях розвитку фіксованого винятково на живі рослини адмірала, який, однак, на відміну від нашої молі меблевої звичайної (*tineola biseliella*), не боїться світла і все ж таки стає дедалі рідкіснішим. Міль меблева звичайна завдовжки може сягати одного сантиметра; вона жовтувато-білого кольору з жироподібним відблиском і з харчовою, чи борошняною, міллю (*ephestia kuehniella*) перебуває у набагато ближчих родинних зв'язках, ніж коров'ячий сказ із н. в. хв. К.-Я. (новий варіант хвороби Кройцфельда-Якоба). Деякі ентомологи навіть вважають, що *tineola biseliella*

може схрещуватися з *ephestia kuehniella* чи принаймні мутувати до своєї харчової конкурентки. І такі справді меблеву міль уже знаходили в галетах, у кукурудзяних пластівцях і в перловій крупі. Однак не слід дозволяти ввести себе в оману, що вистачить лиш насипати своїм *tineola biseliella* в ту чи іншу шафу трошки хлібних крихт, як вони тут-таки схопляться і повиповзають із вовни. Ні-ні-ні, що їм, точніше їхній гусені, смакує, розкришене печиво та мюслі з сухофруктами чи ангорові панчохи та персидський килим, це визначають передовсім самки *tineola biseliella*, які, обтяжені яйцями, а тому не здатні літати, сидять в якихось щілинках і меншим за себе самцям шлють сексуально-гормональні послання, не без успіху, звичайно. Врешті, щасливо запліднені, мамі-молі переповзуть ще трошки через кімнату і ніч, відкладуть яйця й помруть. А якщо ці яйця, бо ж ім'я зобов'язує, опиняться не в шафі для одягу і не в комірчині з харчами, тоді місяцем пізніше тисячі гусениць вирушають на пошуки своїх райських земель. За деяких обставин вони долають досить значні відстані, бо це справжні декадентські гурмани, їх не задовольнить перший-ліпший старий лижний пуловер, вони заспокояться, аж знайдуть червоний кашеміровий шалик. Хочеш, бува, їх перехитрити і загорнеш ту гарну річ щільно у пластикову плівку. Це б допомогло, якби шаль разом із рештою харчів, що швидко псуються, запхав був до морозильної камери. Сама собою плівка, власне, геть нічого не помагає, бо гусениці прогризуть в упакованні ледве помітну дірочку, а тоді багато дірочок і дірок у шалику. А холод, – від нього вони б поздыхали, якби їх було надовше туди посадити. Міль меблева звичайна будь-що потребує тепла, бо вона розвинулася лише з появою відповідних умов для існування, ймовірно, що з винайденням кахлевих печей у XVIII сторіччі. У відповідному кліматі та за достатньої кількості вовняних речей у хаті, найліпше, не праних, а за змогою ще й приправлених трішки лупою, *tineola biseliella* виводить три-чотири покоління за рік.

До того ж, завдяки останнім часом щораз більшій схильності до екологічно чистого способу життя в ідеальному поєднанні з манірною відразою до штучних волокон, міль меблева звичайна із соратниками вже тривалий час переживають великий comeback; щодо мене, то я від зими до зими знаходжу щораз більше дір на собі – і на деяких людях, мистецьки зацерованих, недбало залатаних і навіть гордо презентованих.

Звичайно, ринок пропонує екологічно чисті «препаровані паперові смужки-антимолі», мішечки з лавандою, шматочки кедрового дерева, ефірні олії, феромонові пастки, але з таких пустодзвонів міль меблева звичайна вже давно сміється і аж ніяк не до смерті. Наскільки стійкою стала *tineola biseliella* і наскільки посерйознішало становище наших пуловерів, я зрозуміла, коли кілька тижнів тому зупинилася біля відповідних полиць у супермаркеті й раптом вдихнула знайомий з дитинства запах: нафталін! Так, він знову з'явився, старі добрі кульки проти молі, бо це справжня отрута, справді дієва проти молей-метеликів, молей-личинок, молей-гусениць. Та й камергері, що люблять, аби їх тепер називали санстанцією, анонсують у місцевій пресі свою «компетентність у боротьбі з навалою молі». Але, щоб випустити їх на нашу міль меблеву звичайну, як то нью-йоркці випустили закамуюфляжених та озброєних, як у космічних бойовиках, exterminators на своїх (геть неворожих до пуловерів) cockroaches, до такого ми ще не додумалися.